

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 5ης Οκτωβρίου 2005*

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-366/03 και T-235/04,

Land Oberösterreich, εκπροσωπούμενη από τον F. Mittendorfer, δικηγόρο,

Δημοκρατία της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από τους H. Hauer και H. Dossi, με
τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από την
Μ. Πατακιά και τον U. Wölke, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο αίτημα περί ακυρώσεως της αποφάσεως 2003/653/EK της Επιτροπής, της 2ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με τις εθνικές διατάξεις για την κατάργηση της χρήσεως γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο Land Oberösterreich σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 230, σ. 34),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, P. Lindh και V. Vadenpalas, δικαστές,
γραμματέας: C. Kristensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 17ης Μαρτίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το νομικό πλαίσιο

Άρθρο 95 ΕΚ

- ¹ Το άρθρο 95, παράγραφοι 4 έως 7, ΕΚ ορίζει:

«4. Όταν, αφού το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεσπίσουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογού-

νται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 30 ή διατάξεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.

5. Επίσης, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4, εάν, μετά την εκ μέρους του Συμβουλίου ή της Επιτροπής θέσπιση μέτρου εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαία τη θέσπιση εθνικών διατάξεων επί τη βάση νέων επιστημονικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους οι οποίοι συντρέχουν μόνον στην περίπτωση του και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά τη θέσπιση του μέτρου εναρμόνισης, κοινοποιεί στην Επιτροπή τις μελετώμενες διατάξεις και τους λόγους που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους.

6. Η Επιτροπή, εντός έξι μηνών από τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5, εγκρίνει ή απορρίπτει τις εν λόγω εθνικές διατάξεις, αφού εξακριβώσει εάν αποτελούν ή όχι μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, και εάν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Εάν η Επιτροπή δεν αποφασίσει εντός αυτής της περιόδου, οι εθνικές διατάξεις, περί των οποίων οι παράγραφοι 4 και 5, λογίζονται ότι έχουν εγκριθεί.

Εάν η πολυπλοκότητα του αντικειμένου το δικαιολογεί, και δεν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου, η Επιτροπή μπορεί να κοινοποιήσει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ότι η περίοδος η αναφερόμενη στην παρούσα παράγραφο μπορεί να παραταθεί μέχρι ένα εξάμηνο.

7. Οσάκις, σύμφωνα με την παράγραφο 6, επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να διατηρήσει ή να εισαγάγει εθνικές διατάξεις παρεκκλίνουσες από το μέτρο εναρμόνισης, η Επιτροπή εξετάζει άραυτα μήπως πρέπει να προτείνει αναπροσαρμογή του εν λόγω μέτρου.»

Οδηγία 90/220

- 2 Η οδηγία 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 1990, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον (ΕΕ L 117, σ. 15), είχε σκοπό, σύμφωνα με το άρθρο της 1, παράγραφος 1, την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών και την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος όσον αφορά, αφενός, τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (στο εξής: ΓΤΟ) στο περιβάλλον, και, αφετέρου, τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤΟ, που προορίζονται ακολούθως για σκόπιμη ελευθέρωση στο περιβάλλον.
- 3 Το άρθρο 4 της οδηγίας 90/220 επέβαλε στα κράτη μέλη την υποχρέωση να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, οι οποίες μπορεί να προκύψουν από τη σκόπιμη ελευθέρωση ή τη διάθεση στην αγορά ΓΤΟ.
- 4 Το μέρος Γ της οδηγίας 90/220 (άρθρα 10 έως 18) περιελάμβανε τις ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που περιέχουν ΓΤΟ. Δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 5, της οδηγίας αυτής, σε συνδυασμό με την παράγραφό του 1, κανένα προϊόν που περιέχει ΓΤΟ δεν μπορεί να ελευθερωθεί στο περιβάλλον πριν η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους, εντός του οποίου το προϊόν πρόκειται να διατεθεί στην αγορά για πρώτη φορά, δώσει την έγγραφη συγκατάθεσή της κατόπιν γνωστοποιήσεως που θα της γίνει από τον παρασκευαστή ή τον εισαγωγέα εντός της Κοινότητας. Το άρθρο 11, παράγραφοι 1 έως 3, της

αυτής οδηγίας προσδιόρισε το περιεχόμενο που έπρεπε υποχρεωτικώς να έχει η γνωστοποίηση αυτή, η οποία έπρεπε να παρέχει τη δυνατότητα στην εθνική αρχή να προβεί στην επιβαλλομένη από το άρθρο 10, παράγραφος 1, αξιολόγηση των κινδύνων. Αυτή η αξιολόγηση των κινδύνων πρέπει να προηγείται οποιασδήποτε συγκαταθέσεως.

5 Το άρθρο 16 της οδηγίας 90/220 όριζε:

«1. Όταν ένα κράτος μέλος έχει βάσιμους λόγους να θεωρεί ότι ένα προϊόν, για το οποίο έχει υποβληθεί κανονική γνωστοποίηση και έχει χορηγηθεί γραπτή συγκατάθεση δυνάμει της παρούσας οδηγίας, θέτει σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να περιορίζει ή να απαγορεύει προσωρινά τη χρήση ή/και την πώληση του προϊόντος αυτού στην επικράτειά του, πληροφορεί δε αμέσως την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για την ενέργειά του αυτή, αιτιολογώντας την απόφασή του.

2. Απόφαση επί του θέματος λαμβάνεται εντός τριών μηνών, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21.»

Οδηγία 2001/18

6 Η οδηγία 90/220, επανειλημμένως τροποποιηθείσα, καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με την οδηγία 2001/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220 (ΕΕ L 106, σ. 1). Η εν λόγω οδηγία επιδιώκει τους ίδιους σκοπούς.

- 7 Για τη σκόπιμη ελευθέρωση ή τη διάθεση στην αγορά ΓΤΟ χρειάζεται άδεια. Όποιος επιθυμεί να λάβει άδεια πρέπει να προβεί προηγουμένως σε αξιολόγηση των κινδύνων για την υγεία και το περιβάλλον. Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, της οδηγίας 2001/18:

«Τα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, η Επιτροπή διασφαλίζουν ότι οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, οι οποίες μπορεί να προκαλούνται άμεσα ή έμμεσα μέσω μεταφοράς γενετικού υλικού από ΓΤΟ σε άλλους οργανισμούς, αξιολογούνται με ακρίβεια για κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται σύμφωνα με το παράρτημα II, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ανάλογα με τη φύση του εισαχθέντος οργανισμού και του περιβάλλοντος υποδοχής.»

- 8 Η οδηγία 2001/18 θεσπίζει δύο διαφορετικά συστήματα για τη διάθεση στην αγορά ΓΤΟ ως προϊόντων ή εντός προϊόντων και για τη σκόπιμη ελευθέρωσή τους για σκοπούς διαφορετικούς από τη διάθεση στην αγορά.

- 9 Οι [άδειες], οι οποίες χορηγήθηκαν πριν από τις 17 Οκτωβρίου 2002 δυνάμει της οδηγίας 90/220 για τη διάθεση στην αγορά ΓΤΟ ως προϊόντων ή εντός προϊόντων, μπορούν να ανανεωθούν, πριν από τις 17 Οκτωβρίου 2006, σύμφωνα με την απλουστευμένη διαδικασία του άρθρου 17, παράγραφοι 2 έως 9, της οδηγίας 2001/18.

- 10 Το άρθρο 23 της οδηγίας 2001/18, τιτλοφορούμενο «Ρήτρα διασφάλισης», έχει ως ακολούθως:

«1. Όταν κράτος μέλος, βάσει νέων ή πρόσθετων πληροφοριών, οι οποίες κατέστησαν διαθέσιμες μετά την ημερομηνία [άδειας] και οι οποίες επηρεάζουν την αξιολόγηση περιβαλλοντικού κινδύνου, ή βάσει επαναξιολόγησης υφιστάμενων

πληροφοριών συνεπεία νέων ή πρόσθετων επιστημονικών στοιχείων, έχει τεκμηριωμένους λόγους να θεωρεί ότι ένας ΓΤΟ ως προϊόν ή εντός προϊόντος, ο οποίος έχει κοινοποιηθεί καταλλήλως και έχει λάβει γραπτή [άδεια] δυνάμει της παρούσας οδηγίας, συνιστά κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, το κράτος μέλος αυτό μπορεί να περιορίζει ή να απαγορεύει προσωρινά τη χρήση ή/και την πώληση του συγκεκριμένου ΓΤΟ ως προϊόντος ή εντός προϊόντος στην επικράτειά του.

Το κράτος μέλος διασφαλίζει ότι, σε περίπτωση σοβαρού κινδύνου, εφαρμόζονται έκτακτα μέτρα όπως η αναστολή ή η παύση διάθεσης στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της πληροφόρησης του κοινού.

Το κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για τις δράσεις που αναλαμβάνει δυνάμει του παρόντος άρθρου και αιτιολογεί την απόφασή του, παρέχοντας την αναθεώρηση της αξιολόγησης του περιβαλλοντικού κινδύνου, αναφέροντας κατά πόσον και με ποιο τρόπο θα πρέπει να τροποποιηθούν οι όροι της [της αδείας] ή να παύσει να ισχύει η [άδεια] και, ανάλογα με την περίπτωση, τα νέα ή πρόσθετα στοιχεία στα οποία βασίζεται η απόφασή του.

2. Σχετική απόφαση λαμβάνεται εντός 60 ημερών με τη διαδικασία του άρθρου 30, παράγραφος 2 [...]»

Ιστορικό της διαφοράς

- 11 Στις 13 Μαρτίου 2003, η Δημοκρατία της Αυστρίας κοινοποίησε στην Επιτροπή τον Oberösterreichisches Gentechnik-Verbotsgesetz 2002, ήτοι σχέδιο νόμου του Land Oberösterreich (Περιφέρειας της Άνω Αυστρίας) περί απαγορεύσεως της γενετικής

μηχανικής (στο εξής: κοινοποιηθείσα ρύθμιση). Η κοινοποιηθείσα ρύθμιση είχε σκοπό να απαγορεύσει την καλλιέργεια σπόρων και φυτών που αποτελούνται από ΓΤΟ ή περιέχουν ΓΤΟ, καθώς και την εκτροφή και την εισαγωγή στο περιβάλλον, προς θήρευση ή αλίευση, διαγονιδιακών ζώων. Σκοπός της κοινοποίησης ήταν να επιτραπεί παρέκκλιση, δυνάμει του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ, από τις διατάξεις της οδηγίας 2001/18. Η κοινοποίηση στηρίχθηκε σε έκθεση τιτλοφορούμενη «GVO freie Bewirtschaftungsgebiete: Konzeption und Analyse von Szenarien und Umsetzungsschritten» (Αγροτικές περιοχές χωρίς ΓΤΟ: διαμόρφωση και ανάλυση σεναρίων και μέτρων εφαρμογής).

- 12 Η Επιτροπή ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΑΤ) να εκφέρει γνώμη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29, παράγραφος 1, και του άρθρου 22, παράγραφος 5, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ L 31, σ. 1), επί της αποδεικτικής αξίας των επιστημονικών δεδομένων που επικαλείται η Δημοκρατία της Αυστρίας.
- 13 Με την από 4 Ιουλίου 2003 γνωμοδότησή της (στο εξής: γνωμοδότηση της ΕΑΑΤ), η ΕΑΑΤ κατέληξε, κατ' ουσίαν, στο συμπέρασμα ότι τα εν λόγω δεδομένα δεν συνιστούν νέα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία δυνάμενα να δικαιολογήσουν την απαγόρευση των ΓΤΟ στην Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας.
- 14 Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2003/653/ΕΚ, της 2ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με τις εθνικές διατάξεις για την κατάργηση της χρήσης γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στην Περιφέρεια της άνω Αυστρίας σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 5, της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 230, σ. 34, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση).

- 15 Κατά την προσβαλλομένη απόφαση, η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν παρέσχε νέα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία ούτε απέδειξε ότι συντρέχουν ειδικοί λόγοι, στην Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, οι οποίοι να έχουν ανακύψει μετά την έκδοση της οδηγίας 2001/18 και να καθιστούν αναγκαία τη θέσπιση της κοινοποιηθείσας ρυθμίσεως. Δεδομένου ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ, η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση παρεκκλίσεως που υπέβαλε η Δημοκρατία της Αυστρίας.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 3 Νοεμβρίου 2003, η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας άσκησε την προσφυγή η οποία καταχωρίστηκε με τον αριθμό T-366/03.
- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Νοεμβρίου 2003, η Δημοκρατία της Αυστρίας άσκησε προσφυγή στην οποία δόθηκε ο αριθμός υποθέσεως C-492/03.
- 18 Με διάταξη του Δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 2004, η υπόθεση αυτή παραπέμφθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 της αποφάσεως του Συμβουλίου 2004/407/ΕΚ, Ευρατόμ, της 26ης Απριλίου 2004, που τροποποιεί τα άρθρα 51 και 54 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου (ΕΕ L 132, σ. 5). Η υπόθεση καταχωρίστηκε με τον αριθμό T-235/04.
- 19 Με την από 22 Φεβρουαρίου 2005 απόφασή του ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος του Πρωτοδικείου, αφού άκουσε τους διαδίκους, διέταξε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-366/03 και T-235/04 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και έκδοση κοινής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

20 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, ζήτησε από τη Δημοκρατία της Αυστρίας και από την Επιτροπή να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις.

21 Οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 17ης Μαρτίου 2005.

22 Στην υπόθεση T-366/03, η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

23 Στην υπόθεση T-235/04, η Δημοκρατία της Αυστρίας ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

24 Στις υποθέσεις T-366/03 και T-235/04, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει τις προσφυγές·
- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής που άσκησε η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας

25 Μολονότι η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε το παραδεκτό της προσφυγής που άσκησε η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η προσβαλλομένη απόφαση απευθυνόταν στη Δημοκρατία της Αυστρίας. Προς εκτίμηση του παραδεκτού της προσφυγής στην υπόθεση T-366/03, το Πρωτοδικείο κρίνει σκόπιμο να διερευνήσει αυτεπαγγέλτως εάν η προσβαλλομένη απόφαση αφορά την Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας άμεσα και ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.

26 Η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας διατείνεται ότι έχει ίδιο έννομο συμφέρον να ασκήσει προσφυγή, διακεκριμένο εκείνου της Δημοκρατίας της Αυστρίας. Συναφώς, επισημαίνει ότι, από συνταγματικής απόψεως, η κοινοποιηθείσα ρύθμιση εμπίπτει στην αποκλειστική της αρμοδιότητα. Εξάλλου, ισχυρίζεται ότι η προσβαλλομένη απόφαση τη θίγει άμεσα και ατομικά, οπότε η προσφυγή στο πλαίσιο της υποθέσεως T-366/03 είναι παραδεκτή. Σε σχέση, ειδικότερα, με το ατομικό της έννομο συμφέρον, η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας προβάλλει ότι η προσβαλλομένη απόφαση θίγει τη νομοθετική αυτονομία της, μολονότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση βρισκόταν στο στάδιο της καταρτίσεως.

- 27 Κατά πάγια νομολογία, υποκείμενα εκτός του αποδέκτη μιας αποφάσεως δεν μπορούν να ισχυρισθούν ότι η απόφαση αυτή τα αφορά ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, παρά μόνον εάν τα θίγει λόγω ορισμένων ξεχωριστών ιδιοτήτων ή μιας πραγματικής καταστάσεως που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και, κατ' αυτόν τον τρόπο, τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη της εν λόγω αποφάσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937, και της 28ης Ιανουαρίου 1986, 169/84, COFAZ κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 391, σκέψη 22). Πράγματι, σκοπός αυτής της διατάξεως είναι να εξασφαλίσει τη νομική προστασία και στο πρόσωπο εκείνο στο οποίο και μὲν δεν απευθύνεται η επίδικη πράξη, πλην όμως το αφορά κατά τρόπο ανάλογο όπως και τον αποδέκτη της (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1984, 222/83, Commune de Differdange κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 2889, σκέψη 9).
- 28 Εν προκειμένω, η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας κατάρτισε σχέδιο νόμου επιπίπτοντος στην αρμοδιότητά της, για το οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας ζήτησε παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ. Επομένως, η προσβαλλομένη απόφαση έχει ως συνέπεια όχι μόνο να θίγεται πράξη, την οποία κατάρτισε η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, αλλά και να εμποδίζεται η τελευταία να ασκήσει κατά το δοκούν τις αρμοδιότητές της τις οποίες της απονέμει η αυστριακή συνταγματική τάξη. Κατά συνέπεια, η προσβαλλομένη απόφαση θίγει την Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ (βλ., υπ' αυτό το πνεύμα, τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 1998, T-214/95, Vlaamse Gewest κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-717, σκέψεις 29 επ., και της 23ης Οκτωβρίου 2002, T-346/99, T-347/99 και T-348/99, Diputación Foral de Álava κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-4259, σκέψη 37).
- 29 Εξάλλου, μολονότι η προσβαλλομένη απόφαση απευθυνόταν στη Δημοκρατία της Αυστρίας, αυτή δεν άσκησε καμία εξουσία εκτιμήσεως κατά την κοινοποίησή της στην Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, οπότε η προσβαλλομένη απόφαση αφορά άμεσα και την εν λόγω Περιφέρεια, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ (βλ., υπ' αυτό το πνεύμα, την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1971, 41/60 έως 44/70, International Fruit Company κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 783, σκέψεις 25 έως 28).

- 30 Κατά συνέπεια, η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας νομιμοποιείται να ζητήσει την ακύρωση της προσβαλλομένης απόφασης.

Επί της ουσίας

- 31 Οι προσφεύγουσες προβάλλουν τέσσερις λόγους ακυρώσεως που αντλούνται, αντιστοίχως, από την παραβίαση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως, την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, την παράβαση του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ και την παραβίαση της αρχής της προφυλάξεως.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 32 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν άκουσε τις απόψεις τους πριν εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση.
- 33 Μολονότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως δεν έχει εφαρμογή επί της διαδικασίας του άρθρου 95 ΕΚ (απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 2003, C-3/00, Δανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-2643), οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως επιβάλλουν διαφορετική απάντηση.

- 34 Πρώτον, η προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής αφορούσε αίτηση παρεκκλίσεως σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ, που είχε ως αντικείμενο ισχύουσα τότε εθνική ρύθμιση. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση βρισκόταν ακόμη στο στάδιο της καταρτίσεως, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να θιγεί η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ή το συμφέρον του αιτούντος κράτους μέλους, να εξακολουθήσει τη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 6, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, ώστε να ακούσει τις απόψεις των προσφευγουσών.
- 35 Δεύτερον, αντιθέτως προς ό,τι έπραξε στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, η Επιτροπή δεν αρκέστηκε, εν προκειμένω, να αποφανθεί επί της κοινοποιηθείσας ρυθμίσεως, αλλά ζήτησε επιστημονική γνωμοδότηση από την ΕΑΑΤ, στην οποία στηρίζεται η προσβαλλομένη απόφαση. Επομένως, η Επιτροπή όφειλε να ακούσει τις απόψεις των προσφευγουσών επί της γνωμοδότησεως της ΕΑΑΤ πριν εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση. Εάν τους είχε δοθεί η δυνατότητα, οι προσφεύγουσες μπορούσαν να είχαν αντικρούσει την εν λόγω γνωμοδότηση, παρέχοντας στην Επιτροπή τη δυνατότητα να λάβει διαφορετική απόφαση.
- 36 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά. Τονίζει ότι η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας δεν μπορεί να επικαλεσθεί το δικαίωμα ακροάσεως, δεδομένου ότι δεν μετείχε στην επίμαχη διαδικασία, η οποία αφορούσε αποκλειστικώς τη Δημοκρατία της Αυστρίας. Η Επιτροπή διατείνεται, εξάλλου, ότι η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως δεν έχει εφαρμογή στη διαδικασία του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ (προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, σκέψη 50).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 37 Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως δεν εφαρμόζεται στη διαδικασία του άρθρου 95, παράγραφος 4, ΕΚ (προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, σκέψη 50). Πρέπει να εξετασθεί εάν, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, η διαδικασία του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ υπόκειται σε διαφορετικό κανόνα.

38 Συναφώς, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι την προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής το Δικαστήριο στήριξε στο γεγονός ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ διαδικασία κινήθηκε όχι από κοινοτικό όργανο, αλλά από κράτος μέλος, δοθέντος ότι η απόφαση του κοινοτικού οργάνου δεν εκδίδεται παρά ως αντίδραση στη σχετική πρωτοβουλία. Πράγματι, η οικεία διαδικασία έχει σκοπό την έγκριση εθνικών διατάξεων παρεκκλινουσών από εκδοθέν σε κοινοτικό επίπεδο μέτρο εναρμονίσεως. Με την αίτησή του, το οικείο κράτος είναι απόλυτα ελεύθερο να εκφραστεί επί της αποφάσεως της οποίας ζητεί την έκδοση, όπως προκύπτει ρητώς από το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ, το οποίο υποχρεώνει το εν λόγω κράτος να αναφέρει τους λόγους διατηρήσεως των επιμάχων εθνικών διατάξεων. Με τη σειρά της, η Επιτροπή οφείλει, εντός των προθεσμιών που της τάσσονται, να είναι σε θέση να λάβει τις πληροφορίες που παρίστανται αναγκαίες, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να ακούσει εκ νέου το αιτούν κράτος μέλος (προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, σκέψεις 47 και 48).

39 Σύμφωνα με την απόφαση Δανία κατά Επιτροπής (προπαρατεθείσα, σκέψη 49), τα προεκτεθέντα επιρρωννύονται, αφενός, από το άρθρο 95, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, κατά το οποίο οι παρεκκλινουσες εθνικές διατάξεις λογίζονται ως εγκριθείσες αν η Επιτροπή δεν αποφασίσει εντός ορισμένης προθεσμίας. Αφετέρου, δυνάμει του τρίτου εδαφίου της εν λόγω παραγράφου, η παράταση της σχετικής προθεσμίας δεν είναι δυνατή σε περίπτωση κινδύνου για τη δημόσια υγεία. Το Δικαστήριο συνήγαγε, επομένως, ότι βούληση των συντακτών της Συνθήκης ήταν, τόσο προς το συμφέρον του αιτούντος κράτους μέλους όσο και προς εκείνο της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, η προβλεπόμενη από το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ διαδικασία να περατώνεται ταχέως. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο στόχος αυτός συμβιβάζεται δυσχερώς με επιταγή επιβάλλουσα παρατεταμένες ανταλλαγές πληροφοριών και επιχειρημάτων (προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, σκέψη 49).

40 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η συλλογιστική αυτή μπορεί να τύχει εφαρμογής στην προβλεπόμενη με το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ, διαδικασία. Πράγματι, η εν λόγω διαδικασία, όπως και αυτή του άρθρου 95, παράγραφος 4, ΕΚ, κινείται κατόπιν αιτήσεως κράτους μέλους με σκοπό την έγκριση εθνικών διατάξεων παρεκκλινουσών από εκδοθέν σε κοινοτικό επίπεδο μέτρο εναρμονίσεως. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η διαδικασία κινείται από το κοινοποιούν κράτος μέλος, το οποίο είναι απόλυτα ελεύθερο να διατυπώσει τις απόψεις του επί της αποφάσεως της οποίας ζητεί την έκδοση. Ομοίως, αμφότερες οι διαδικασίες πρέπει να περατώνονται ταχέως τόσο προς το συμφέρον του αιτούντος κράτους μέλους όσο και προς εκείνο της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

41 Αντιθέτως προς όσα ισχυρίζονται οι προσφεύγουσες, το γεγονός ότι η διαδικασία του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ αφορά εθνικές διατάξεις ευρισκόμενες ακόμη στο στάδιο της κατάρτισεως δεν διαφοροποιεί τη διαδικασία της παραγράφου 4 του ως άνω άρθρου μέχρι του σημείου να θεωρηθεί ότι η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως τυγχάνει εφαρμογής επ' αυτής. Συναφώς, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν βασίμως να υποστηρίξουν ότι η επιταγή ταχείας περατώσεως αμβλύνεται όταν αντικείμενο της διαδικασίας είναι εθνική ρύθμιση που δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ, οπότε η Επιτροπή θα μπορούσε ευχερώς να παρατείνει την εξάμηνη προθεσμία του άρθρου 95, παράγραφος 6, ΕΚ, ώστε να διεξαχθεί κατ' αντιπαράθεση συζήτηση.

42 Πρώτον, το επιχείρημα αυτό προσκρούει στο γράμμα του άρθρου 95, παράγραφος 6, ΕΚ. Αφενός, η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται αδιακρίτως επί των αιτήσεων παρεκκλίσεως που αφορούν ισχύουσες εθνικές ρυθμίσεις, περί των οποίων το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ, και των αιτήσεων που αφορούν ρυθμίσεις τελούσες στο στάδιο της κατάρτισεως, για τις οποίες έχει εφαρμογή το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ. Αφετέρου, η Επιτροπή μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας παρατάσεως της εξάμηνης προθεσμίας προς λήψη αποφάσεως, η οποία προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως, μόνον εάν το δικαιολογεί η πολυπλοκότητα του αντικειμένου και δεν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου. Κατά συνέπεια, το άρθρο 95, παράγραφος 6, τρίτο εδάφιο, ΕΚ δεν επιτρέπει στην Επιτροπή να αναβάλει τη λήψη αποφάσεως, πέραν της εξάμηνης προθεσμίας, αποκλειστικώς και μόνο για να ακούσει τις απόψεις του κράτους μέλους που της υπέβαλε αίτηση παρεκκλίσεως σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ.

43 Δεύτερον, το επιχείρημα των προσφευγουσών δεν συνάδει προς την οικονομία του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ. Το γεγονός ότι η διάταξη αυτή αφορά μη ισχύουσα ακόμη εθνική ρύθμιση δεν μειώνει τη σημασία που έχει η εκ μέρους της Επιτροπής ταχεία λήψη αποφάσεως επί της αιτήσεως παρεκκλίσεως η οποία της υποβλήθηκε. Πράγματι, βούληση των συντακτών της Συνθήκης ήταν να περατώνεται ταχέως η εν λόγω διαδικασία, προκειμένου να διαφυλλάσσεται το συμφέρον του αιτούντος κράτους μέλους, συνιστάμενο στην άρση της αβεβαιότητας ως προς τους ισχύοντες κανόνες, καθώς και προς το συμφέρον της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

44 Επί του τελευταίου αυτού ζητήματος, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, προκειμένου να μη θιγούν ο δεσμευτικός χαρακτήρας και η ενιαία εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, οι προθεσμίες του άρθρου 95, παράγραφοι 4 και 5, ΕΚ έχουν αμφότερες σκοπό να εξασφαλιστεί ότι κανένα κράτος μέλος δεν εφαρμόζει εθνικές διατάξεις παρεκκλίνουσες από τους εναρμονισμένους κανόνες χωρίς προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής. Από την άποψη αυτή, το νομικό καθεστώς που διέπει τις εθνικές ρυθμίσεις που κοινοποιούνται βάσει του άρθρου 95, παράγραφος 4, ΕΚ δεν διαφέρει ουσιωδώς από αυτό που διέπει τις υπό κατάρτιση εθνικές ρυθμίσεις που κοινοποιούνται βάσει του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ. Πράγματι, στο πλαίσιο αμφοτέρων των διαδικασιών, οι επίμαχες ρυθμίσεις δεν μπορούν να εφαρμοσθούν ενόσω η Επιτροπή δεν έχει λάβει την απόφασή της ως προς την έγκριση παρεκκλίσεως. Στο πλαίσιο του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ η κατάσταση αυτή απορρέει από την ίδια τη φύση των επίμαχων διατάξεων, οι οποίες ευρίσκονται ακόμη στο στάδιο της κατάρτισεως. Στο πλαίσιο του άρθρου 95, παράγραφος 4, ΕΚ, η κατάσταση αυτή απορρέει από το αντικείμενο της διαδικασίας του εν λόγω άρθρου. Πράγματι, το Δικαστήριο υπέμνησε ότι τα μέτρα περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αποσκοπούν στην εγκαθίδρυση και την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς θα στερούνταν της αποτελεσματικότητάς τους εάν τα κράτη μέλη διατηρούσαν την ευχέρεια μονομερούς εφαρμογής εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως περί παρεκκλίσεως. Ως εκ τούτου, ένα κράτος μέλος μπορεί να εφαρμόζει εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις κοινοποιηθείσες δυνάμει του άρθρου 95, παράγραφος 4, ΕΚ, μόνον αφού έχει λάβει εκ μέρους της Επιτροπής απόφαση που τις εγκρίνει (βλ., κατ' αναλογία με τη διαδικασία του άρθρου 100 Α, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΚ, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1994, C-41/93, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-1829, σκέψεις 29 και 30, και της 1ης Ιουνίου 1999, C-319/97, Kortas, Συλλογή 1999, σ. I-3143, σκέψη 28).

45 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως διαφέρουν από εκείνα επί των οποίων εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, καθόσον η Επιτροπή δεν αρκέστηκε να αποφανθεί επί τη βάση των στοιχείων που υπέβαλε η Δημοκρατία της Αυστρίας, αλλά ζήτησε επιστημονική γνωμοδότηση από την ΕΑΑΤ στην οποία στηρίζεται η προσβαλλομένη απόφαση. Πράγματι, δεδομένου ότι η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως δεν έχει εφαρμογή στην επίμαχη διαδικασία, το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές.

46 Εξάλλου, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η μη εφαρμογή της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή υποχρεούται να αποφανθεί αποκλειστικώς

και μόνον επί τη βάσει των στοιχείων που προσκομίσθηκαν προς στήριξη της αιτήσεως παρεκκλίσεως. Αντιθέτως, από την προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής (σκέψη 48) προκύπτει ότι η Επιτροπή οφείλει, εντός των προθεσμιών που της τάσσονται, να είναι σε θέση να λάβει τις πληροφορίες που παρίστανται αναγκαίες, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να ακούσει εκ νέου το αιτούν κράτος μέλος.

- ⁴⁷ Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής, χωρίς να απαιτείται να κριθεί ειδικώς το ζήτημα εάν η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, μολονότι τρίτη προς τη διοικητική διαδικασία, μπορούσε να επικαλεσθεί την παραβίαση της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως ο οποίος αντλείται από την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- ⁴⁸ Κατά τις προσφεύγουσες, η προσβαλλομένη απόφαση δεν συνάδει προς τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ. Η προσβαλλομένη απόφαση παρέλειψε να αποφανθεί επί της διάρκειας της κοινοποιηθείσας ρυθμίσεως η οποία δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Ωστόσο, το ζήτημα αυτό είναι κρίσιμο για την εκτίμηση της αναλογικότητας της εν λόγω ρυθμίσεως. Πράγματι, η ανανέωση των αδειών που παρασχέθηκαν βάσει της οδηγίας 90/220 πρέπει να γίνει υπό το πρίσμα των αυστηρότερων κριτηρίων της οδηγίας 2001/18, και μάλιστα πριν από τις 17 Οκτωβρίου 2006. Οι προσφεύγουσες εκθέτουν ότι η διάρκεια ισχύος της κοινοποιηθείσας ρυθμίσεως δεν υπερβαίνει την τριετία, ώστε η λήξη της να συμπίπτει με την ημερομηνία αυτή και να αποτραπεί, μέχρι τη λήξη της περιόδου αναστολής που αποφάσισε το Συμβούλιο το 1999, η χρήση ΓΤΟ που δεν ανταποκρίνονται στις εκ της οδηγίας 2001/18 απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος στο έδαφος της Περιφέρειας Άνω Αυστρίας. Η Επιτροπή όφειλε να απαντήσει στα προβληθέντα με την κοινοποίηση επιχειρήματα ότι το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος σύμφωνα με την οδηγία 2001/18 είναι ανεπαρκές.

- 49 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι παρέβη το άρθρο 253 ΕΚ. Ισχυρίζεται ότι δεν ήταν αναγκαίο να αποφανθεί λεπτομερώς επί της ορισμένης διάρκειας ισχύος της κοινοποιηθείσας ρυθμίσεως, δεδομένου ότι το στοιχείο αυτό δεν ασκεί επιρροή επί των προϋποθέσεων του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 50 Κατά πάγια νομολογία, η επιβαλλομένη από το άρθρο 253 ΕΚ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξεως και πρέπει να διαφαίνεται από αυτήν κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου, το οποίο εξέδωσε την πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63, και της 29ης Απριλίου 2004, C-159/01, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-4461, σκέψη 65).
- 51 Το ζήτημα εάν η αιτιολογία μιας πράξεως πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να κρίνεται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και των συμφραζομένων, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-350/88, Delacre κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψεις 15 και 16, και της 19ης Σεπτεμβρίου 2002, C-114/00, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-7657, σκέψεις 62 και 63).
- 52 Μολονότι η Επιτροπή οφείλει να αιτιολογεί τις αποφάσεις της, μνημονεύοντας τα πραγματικά και νομικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η νόμιμη δικαιολόγηση του μέτρου καθώς και τις θεωρήσεις που την ώθησαν στη λήψη της αποφάσεώς της, δεν υποχρεούται ωστόσο να εξετάζει όλα τα πραγματικά και νομικά ζητήματα που έχουν τεθεί κατά τη διοικητική διαδικασία (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Νοεμβρίου 1997, T-290/54, Kayserberg κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-2137, σκέψη 150).

- 53 Για να τηρεί την προβλεπόμενη από το άρθρο 253 ΕΚ υποχρέωση αιτιολογήσεως, μία απόφαση της Επιτροπής, η οποία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ, πρέπει να περιλαμβάνει επαρκή και κατάλληλη μνεία των στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη, προκειμένου να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου για την έγκριση παρεκκλίσεως.
- 54 Το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ επιτάσσει, αφενός, να στηρίζεται η θέσπιση εθνικών διατάξεων παρεκκλινουσών από μέτρο εναρμονίσεως σε νέα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους που συντρέχουν μόνο στην περίπτωση του οικείου κράτους μέλους και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά τη θέσπιση του μέτρου εναρμονίσεως, και, αφετέρου, να κοινοποιούνται στην Επιτροπή οι μελετώμενες διατάξεις καθώς και οι λόγοι που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους. Επειδή πρόκειται προφανώς για σωρευτικές προϋποθέσεις, αυτές πρέπει να πληρούνται όλες, σε αντίθετη δε περίπτωση η Επιτροπή απορρίπτει την αίτηση παρεκκλίσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 2003, C-512/99, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-845, σκέψεις 80 και 81).
- 55 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή ανέπτυξε την επιχειρηματολογία της κατά τρόπο λεπτομερή και εμπεριστατωμένο, παρέχοντας τη δυνατότητα στον αποδέκτη της προσβαλλομένης αποφάσεως να λάβει γνώση των πραγματικών και νομικών λόγων της και στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του νομιμότητας.
- 56 Πράγματι, η Επιτροπή στηρίχθηκε σε τρεις κύριους λόγους για να απορρίψει την αίτηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας. Καταρχάς, διαπίστωσε ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν απέδειξε ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση ήταν δικαιολογημένη βάσει νέων επιστημονικών αποδεικτικών στοιχείων ως προς την προστασία του περιβάλλοντος (αιτιολογικές σκέψεις 63 έως 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εξάλλου, η Επιτροπή αποφάνθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση δεν δικαιολογούνταν από λόγους που συντρέχουν μόνο στην περίπτωση της Δημοκρατίας της Αυστρίας (αιτιολογικές σκέψεις 70 και 71 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή απέρριψε τα επιχειρήματα των αυστριακών αρχών που είχαν σκοπό να δικαιολογήσουν τις εθνικές ρυθμίσεις με επίκληση της αρχής της προφυλάξεως, κρίνοντας ότι τα επιχειρήματα αυτά ήταν πολύ γενικά και ανεπαρκώς θεμελιωμένα (αιτιολογικές σκέψεις 72 και 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

57 Προκειμένου περί του ζητήματος εάν η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 253 ΕΚ παραλείποντας να αποφανθεί ως προς τα επιχειρήματα με τα οποία η Δημοκρατία της Αυστρίας υποστήριξε, κατ' ουσίαν, ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση δικαιολογούνταν από το ανεπαρκές επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος κατά τον χρόνο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 2001/18 για την ανανέωση των αδειών, οι οποίες χορηγήθηκαν πριν από τις 17 Οκτωβρίου 2002, βάσει της οδηγίας 90/220, για τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά ως προϊόντων ή εντός προϊόντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν αποφάνθηκε ρητώς επ' αυτού. Ωστόσο, το κενό αυτό δεν πρέπει να αποδοθεί σε ανεπάρκεια της αιτιολογίας, αλλά στη φύση της συλλογιστικής που ακολούθησε η Επιτροπή κατά την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που δικαιολογούν την προσβαλλομένη απόφαση. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ ως προς την ύπαρξη νέων επιστημονικών αποδεικτικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος και τη συνδρομή λόγων που αφορούν μόνον το οικείο κράτος μέλος, δεν ήταν υποχρεωμένη να απαντήσει στα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας όσον αφορά το επιδιωκόμενο με την οδηγία 2001/18 επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος μέχρι τις 17 Οκτωβρίου 2006.

58 Ως εκ τούτου, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ

Επιχειρήματα των διαδίκων

59 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή έπρεπε να δεχθεί την αίτηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, δεδομένου ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ. Διατείνονται ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος, στηρίζεται σε νέα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία, δικαιολογείται από λόγους που συντρέχουν μόνο στην περίπτωση της Αυστρίας και συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας.

60 Η Επιτροπή επικρίνει αυτά τα επιχειρήματα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

61 Το άρθρο 95 ΕΚ, το οποίο, δυνάμει της Συνθήκης του Άμστερνταμ, αντικαθιστά και τροποποιεί το άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ, διακρίνει αναλόγως του εάν οι κοινοποιηθείσες διατάξεις είναι εθνικές διατάξεις προϋφιστάμενες της εναρμονίσεως ή εθνικές διατάξεις τις οποίες το οικείο κράτος μέλος επιθυμεί να θεσπίσει. Στην πρώτη περίπτωση, περί της οποίας το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ, η διατήρηση των προϋφισταμένων εθνικών διατάξεων πρέπει να δικαιολογείται από επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 30 ΕΚ ή σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας. Στη δεύτερη περίπτωση, περί της οποίας το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ, η θέσπιση νέων εθνικών διατάξεων πρέπει να στηρίζεται σε νέα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους οι οποίοι συντρέχουν μόνο στην περίπτωση του συγκεκριμένου κράτους μέλους και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά τη θέσπιση του μέτρου εναρμονίσεως.

62 Η διαφορά μεταξύ των δύο περιπτώσεων, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 95 ΕΚ, έγκειται στο ότι, στην πρώτη, οι εθνικές διατάξεις προϋφίσταντο του μέτρου εναρμονίσεως. Επομένως, ο κοινοτικός νομοθέτης γνώριζε τις διατάξεις αυτές από τις οποίες δεν μπόρεσε ή δεν θέλησε να εμπνευστεί ενόψει της εναρμονίσεως. Ως εκ τούτου, κρίθηκε αποδεκτό να μπορεί το κράτος μέλος να ζητήσει να διατηρηθούν σε ισχύ οι δικοί του κανόνες. Προς τούτο, η Συνθήκη ΕΚ απαιτεί τα εν λόγω μέτρα να δικαιολογούνται από επιτακτικές ανάγκες προβλεπόμενες στο άρθρο 30 ΕΚ ή σχετικές με την προστασία του χώρου εργασίας ή του περιβάλλοντος. Αντιθέτως, στη δεύτερη περίπτωση, η θέσπιση νέων εθνικών διατάξεων μπορεί να διακυβευθεί περαιτέρω την εναρμόνιση. Τα κοινοτικά όργανα δεν κατέστη εφικτό, εξ ορισμού, να λάβουν υπόψη την εθνική διάταξη κατά την κατάρτιση του μέτρου εναρμονίσεως. Στην περίπτωση αυτή, οι προβλεπόμενες στο άρθρο 30 ΕΚ ανάγκες δεν λαμβάνονται υπόψη και γίνονται δεκτοί αποκλειστικώς λόγοι αφορώντες την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, υπό την προϋπόθεση όμως ότι το κράτος μέλος προσκομίζει νέα επιστημονικά αποδεικτικά στοιχεία και ότι η ανάγκη θεσπίσεως νέων εθνικών διατάξεων απορρέει από λόγους που αφορούν ειδικώς το οικείο κράτος και είναι μεταγενέστεροι της θεσπίσεως του μέτρου

εναρμονίσεως (αποφάσεις Γερμανία κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 40 και 41, και Δανία κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 56 έως 58).

⁶³ Εναπόκειται στο κράτος μέλος, το οποίο επικαλείται το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ, να αποδείξει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα A. Tizzano επί της προπαρατεθείσας υποθέσεως Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-847, σημείο 71· βλ. επίσης, κατ' αναλογία προς το άρθρο 95, παράγραφος 4, ΕΚ, την προπαρατεθείσα απόφαση Δανία κατά Επιτροπής, σκέψη 84).

⁶⁴ Εν προκειμένω, δυνάμει του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ, εναπέκειτο στη Δημοκρατία της Αυστρίας να αποδείξει, βάσει νέων επιστημονικών αποδεικτικών στοιχείων, ότι το διασφαλιζόμενο με την οδηγία 2001/18 επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος δεν ήταν αποδεκτό, λαμβανομένων υπόψη λόγων που αφορούν ειδικώς αυτό το κράτος μέλος και οι οποίοι ανέκυψαν μετά την έκδοση της οδηγίας 2001/18. Επομένως, πρέπει να εξετασθεί εκ προοιμίου το ζήτημα εάν η Επιτροπή πεπλανημένως υπέλαβε ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν απέδειξε τη συνδρομή λόγων που την αφορούν ειδικώς και έχουν ανακύψει μετά την έκδοση της οδηγίας 2001/18.

⁶⁵ Με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή απέρριψε τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Αυστρίας περί συνδρομής λόγων που αφορούν μόνον την ίδια, κατά την έννοια του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ, με την αιτιολογία ότι, όπως προέκυπτε σαφώς από την κοινοποίηση, οι μικρού μεγέθους αγροτικές εκμεταλλεύσεις δεν προσιδιάζουν στην Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, αλλά αποτελούν κοινό χαρακτηριστικό που υφίσταται σε όλα τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή υιοθέτησε επίσης το πόρισμα της ΕΑΑΤ, ιδίως, αφενός, ως προς το ότι «τα υποβληθέντα επιστημονικά στοιχεία δεν περιέχουν νέα ή αποκλειστικά και μόνο τοπικά επιστημονικά δεδομένα για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον ή την υγεία του ανθρώπου ήδη υφισταμένων ή μελλοντικών καλλιεργειών ή ζώων που έχουν υποστεί γενετική τροποποίηση» και, αφετέρου, ως προς το ότι δεν υποβλήθηκαν «επιστημονικά δεδομένα τα οποία να αποδεικνύουν ότι η συγκεκριμένη περιοχή της Αυστρίας χαρακτηρίζεται από ασυνήθη ή μοναδικά οικοσυστήματα, για τα οποία να απαιτούνται χωριστές αξιολογήσεις κινδύνου από αυτές που ήδη πραγματοποιήσε η Αυστρία συνολικά ή από αυτές που πραγματοποιούνται για άλλες ανάλογες περιοχές στην Ευρώπη» (αιτιολογικές σκέψεις 70 και 71 της προσβαλλομένης απόφασεως).

- 66 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία δυνάμενα να θέσουν εν αμφιβόλω το βάσιμο των ως άνω εκτιμήσεων ως προς τη συνδρομή ειδικών λόγων, αλλά περιορίστηκαν να τονίσουν το μικρό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τη σπουδαιότητα της βιολογικής γεωργίας στην Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας.
- 67 Ειδικότερα, οι προσφεύγουσες δεν επικαλέσθηκαν στοιχεία αποσκοπούντα στην αντίκρουση του πορίσματος της ΕΑΑΤ, κατά το οποίο η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν απέδειξε ότι η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας περιλαμβάνει ασυνήθη ή μοναδικά οικοσυστήματα, για τα οποία να απαιτούνται χωριστές αξιολογήσεις κινδύνου από αυτές που ήδη πραγματοποιήσει η Αυστρία συνολικά ή από αυτές που πραγματοποιούνται για άλλες ανάλογες περιοχές στην Ευρώπη. Ερωτηθείσες, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, για το μέγεθος του προβλήματος συνεπεία των ΓΤΟ στην Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας, οι προσφεύγουσες δεν μπόρεσαν να βεβαιώσουν κατά πόσον ανιχνεύθηκαν τέτοιοι οργανισμοί. Η Περιφέρεια της Άνω Αυστρίας διευκρίνισε ότι η θέσπιση της κοινοποιηθείσας ρυθμίσεως υπαγορεύθηκε από τον φόβο να αναγκαστεί να υποστεί την παρουσία ΓΤΟ λόγω της ανακοινωθείσας εκπονώς της συμφωνίας, με την οποία τα κράτη μέλη ανέλαβαν τη δέσμευση να μην χορηγούν πλέον άδειες για τους εν λόγω οργανισμούς. Οι λόγοι αυτοί, ως εκ του γενικού χαρακτήρα τους, δεν μπορούν να αναιρέσουν τις συγκεκριμένες εκτιμήσεις που περιλαμβάνει η προσβαλλομένη απόφαση.
- 68 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα με τα οποία οι προσφεύγουσες αμφισβήτησαν τις εκτιμήσεις της Επιτροπής ως προς την προϋπόθεση συνδρομής λόγων που αφορούν μόνον το κοινοποιούν κράτος μέλος.
- 69 Δεδομένου ότι οι απαιτούμενες από το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ προϋποθέσεις είναι σωρευτικές, αρκεί να μην πληρούται μία από αυτές για να απορριφθεί η αίτηση παρεκκλίσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 81). Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες απέδειξαν ότι πληρούται μία από τις απαιτούμενες εκ του άρθρου 95, παράγραφος 5, ΕΚ προϋποθέσεις, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, χωρίς να είναι αναγκαίο να εκτιμηθούν οι λοιπές αιτιάσεις και επιχειρήματα.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της προφυλάξεως

- 70 Οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη ότι η κοινοποιηθείσα ρύθμιση αποτελεί μέτρο προληπτικής δράσεως, κατά την έννοια του άρθρου 174, παράγραφος 2, ΕΚ, δικαιολογούμενο από την αρχή της προφυλάξεως, πράγμα το οποίο αμφισβητεί η Επιτροπή.
- 71 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως είναι αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή είχε επιληφθεί αιτήσεως σύμφωνα με το άρθρο 95, παράγραφος 5, ΕΚ. Έκρινε ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου αυτού. Το Πρωτοδικείο διαπίστωσε, αφού εξέτασε τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν είναι εσφαλμένη. Επομένως, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν μπορούσε παρά να απορρίψει την αίτηση της οποίας είχε επιληφθεί.
- 72 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.
- 73 Κατόπιν των προεκτεθέντων, οι πρρσφυγές πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 74 Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

75 Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες, δεδομένου ότι ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις προσφυγές.**
- 2) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.**

Legal

Lindh

Vadapalas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Οκτωβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

H. Legal